

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาด้านวัฒนธรรมคนตระกูลพ่องกาคกลาง และภาคอีสานใต้ โดยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากศิลปินคนตระกูลพื้นบ้านและช่างทำเครื่องคนตระกูลพ่องกาคกลาง 20 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชัยนาท นครนายก นครปฐม นนทบุรี ปราจีนบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง อุทัยธานี และกรุงเทพมหานคร และภาคอีสานใต้ 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สารแเก้ว สุรินทร์ อุบลราชธานี และจังหวัดนครราชสีมา

จากการศึกษาพบว่าภาคกลางนั้นมีคนตระกูลพ่องเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ เพลงพื้นบ้าน ของชุมชนต่างๆ เช่น เพลงพื้นบ้านท่าโภ ของชาวต้าม烙ท่าโภ จังหวัดอุทัยธานี เพลงพื้นบ้านพนม หวานของชาวอำเภอพนมหวาน จังหวัดกาญจนบุรี และเพลงพื้นเมืองที่เป็นที่รู้จักในภาคกลางทั่วไป ได้แก่ เพลงน้อย เพลงอี-ชาวด์ เพลงขอทาน เพลงเรือ เพลงพวงมาลัย ลำตัด เพลงทางเครื่อง เพลงกล่อมลูก เพลงปรบไก่ การรำโทน นอกจากนี้ยังมีการแสดงกลองยาว เป็นต้น จังหวัดที่มีวัฒนธรรมการบรรเลงคนตระกูลพ่อง ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรปราการ และนนทบุรี ซึ่งมีการร้องและบรรเลงเพลงทะแยນอยู่เป็นต้น ส่วนคนตระกูลพ่องที่มีเชื้อเสียงของภาคอีสานใต้ ได้แก่ วงศ์ศรีวิริย์ วงศ์พายัพพื้นบ้าน วงศ์ม้วด แต่หมอลำปรากวูเป็นที่นิยมในจังหวัดอุบลราชธานีเพียงจังหวัดเดียว

งานวิจัยค้นพบข้อสรุปของคนตระกูลพื้นบ้านในด้านวิถีวัฒนาการ ด้านการบรรเลง ด้านพิธีกรรม และความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการสืบทอดคนตระกูลพ่อง รวมถึงกรรมวิธีการสร้างเครื่องคนตระกูลพ่อง ว่ามีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเป็นบางส่วนทั้งในด้านการบรรเลง พิธีกรรม และความเชื่อของศิลปิน รวมถึงวิถีวัฒนาการของการสร้างเครื่องคนตระกูลพ่อง แต่ก็ยังมีคนตระกูลพื้นบ้านบางพื้นที่ที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ วัฒนธรรมคนตระกูลพ่องดั้งเดิมของท้องถิ่นตนไว้ได้โดยไม่เปลี่ยนแปลง

Abstract

This research project focused on the study of Thai musical Culture in two regions: The Middle part of Thailand and the Lower Northeast. The former is comprised of the Kanchanaburi, Chacheongsaow, Chainad, Nakorn Nayok, Nakornprathom, Nonthaburi, Prajinburi, Pathumthani, Ayuthaya, Rachaburi, Lopburi, Samutprakarn, Samuthsongkram, Samuthsakorn, Saraburi, Singhaburi, Supanburi, Angthong, Uthaithani and Bangkok provinces whereas the latter consists of the Buriram, Surin, Si Saked, Sagaew, Ubonrachathani and Nakornracsasima provinces.

The study found that Music in the Middle Region of Thailand is typified by the type of vocal music found in the Tha Pho sub-district of the Uthai Thani province which is known as Phleng Peon Ban Tha Po and Phleng Peon Ban Phanom Toun, Kanchanaburi provinces. The well-known vocal music of the Middle region consists of the Phleng Choi, Phleng Ei-Saew, Phleng Koh tan, Phleng Reo, Phleng Phoungmarai, Lumtud, Phleng Hangkroeng, PhlengKrom Luk, Rum Thon. A well known non-vocal genre is the Klong Yaw. Some characteristics of the Mon style of music were discovered in the Samuthsakorn, Samutprakarn, and Nonthaburi provinces in which the Thayae Mon is performed. And the prominent musical genre of the Lower Northeastern Regions are known as Kantreom, Mahori Khamere, Phipat and Mamoud. However, Moh Lum is well-known only in the Ubonrachathani area.

The research findings shows the Musical evolution, the performing methods, the beliefs and rites as related to intergenerational musical transmission as well as the corresponding music genres and instrument making techniques. However, it was discovered that in some locations the traditional musical roots remain just as deep and strong today as in the past.